

Seminar om lokal forvaltning av elg og fisk

Bruk av "sett elg" data
i lokal forvaltning

26.06.2004

Bård-Jørgen Bårdsen

Innledning

- Tetthet, antall og indekser
- Metode
- Antall elg per jaktdagsverk
- Prosentvis okse
- Prosentvis ku
- Antall kalver per ku
- Diverse sammenhenger
- Oppsummering

Tetthet, antall og indekser

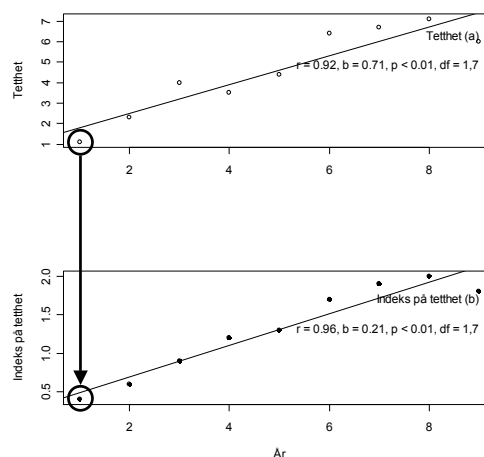
- **Tetthet og antall**

(Schwarz & Seber 1999)

- **Fordel:**
  - Gir oss et direkte mål
- **Ulempe:**
  - Intensiv felt
  - Begrensninger i tid og rom

- **Indekser** (Wilson & Delahay 2001, Anderson 2001, Cavallini 1994)

- **Fordel:**
  - Kostnadseffektive
  - Enkle
- **Ulempe:**
  - Flere forutsetninger

Forts.

Tetthet, antall og indekser

- **"Sett elg"** (Solberg & Sæther 1999, Ericsson & Wallin 1999)

- **Indirekte mål**
  - Et mål på relative endringer
- **Antall sett elg/antall jakt dager**
  - Positivt korrelert med populasjonsstørrelse
    - predikterte rett i 81-84% av tilfellene
- **Antall kalver/antall kyr**
  - Positivt korrelert med reproduksjonsraten

Metode

- Resultater basert på "sett elg"
  - Tidsserie
    - 1995-2003 (1991-2001): 9 (11) år
  - Kommune
    - Evenes og Narvik
  - Grunneierlag/Vald
    - Indre Evenes
    - Østre Evenes
    - Grovfjord
    - Herjangen, Bakkejord, Skau og Prestgård
  - Hele området
    - Alle grunneierlag/vald + Strand
- Alle data er analysert i R (R Development Core Team 2003)

Område	Kategori	Verdi	
		Minste	Største
Evenes kom.	Okse	38	87
	Kyr	78	179
	Ukjent	27	92
	Totalt	214	454
Narvik kom.	Kalv	66	147
	Okse	86	205
	Kyr	195	356
	Ukjent	53	125
Indre Evenes	Totalt	493	882
	Kalv	116	231
	Okse	8	27
	Kyr	16	48
Østre Evenes	Ukjent	4	26
	Totalt	49	112
	Kalv	14	31
	Okse	4	19
Herjangen	Kyr	14	34
	Ukjent	5	17
	Totalt	46	98
	Kalv	8	37
Bakkejord	Okse	14	42
	Kyr	35	64
	Ukjent	6	20
	Totalt	78	159
Skau og Prestgård	Kalv	20	42
	Okse	4	36
	Kyr	12	64
	Ukjent	1	25
Grovfjord	Totalt	28	167
	Kalv	11	44
	Okse	56	110
	Kyr	111	197
Hele området	Ukjent	31	72
	Totalt	293	454
	Kalv	80	142
	Okse	86	205

Antall elg per jaktdagsverk

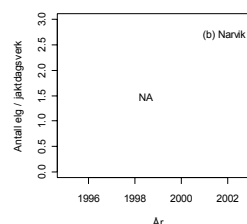
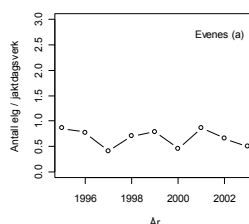
- Kommune
  - Evenes (a)
    - $g_j = 0.67$, $cv(V) = 26.06$
    - 2003 = 0.50
  - Narvik (b)
    - NA = "Not available", mangler data på jaktinnsats

Gjennomsnitt

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

Variasjon (spredning)

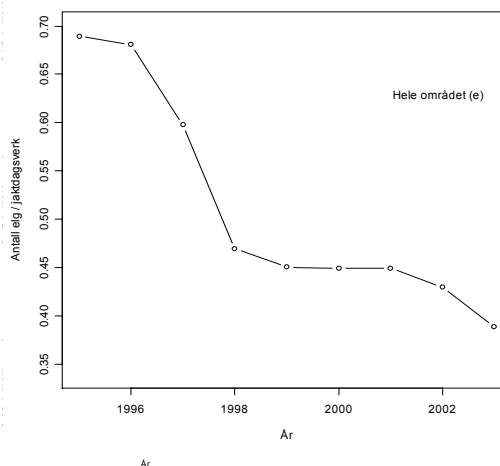
$$s^2 = \frac{\sum (X_i - \bar{X})^2}{n-1}, \quad s = \sqrt{s^2} \quad \text{og} \quad V = \frac{s}{\bar{X}} \times 100\%$$

Forts.

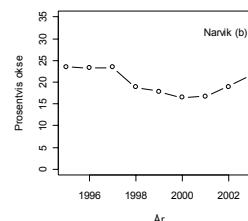
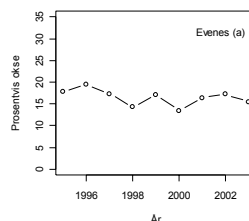
Antall elg per jaktdagsverk

- Grunneierlag/
Vald og Hele
området
  - Hele området (e)
    - gj = 0.51, cv = 22.14
    - 2003 = 0.39

Prosentvis økse

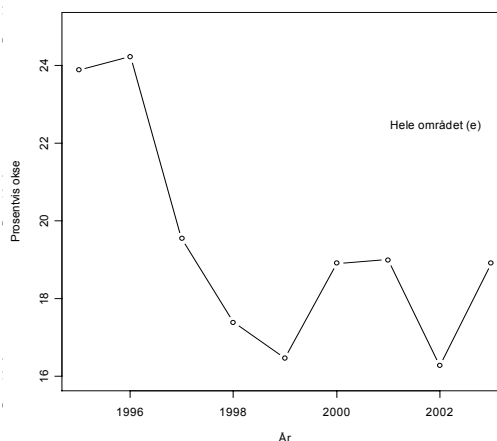
- Kommune
  - Evenes (a)
    - gj = 16.48, cv = 11.28
    - 2003 = 15.48
  - Narvik (b)
    - gj = 20.01, cv = 14.53
    - 2003 = 21.70

Forts.

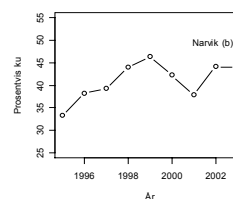
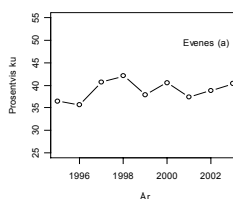
Prosentvis økse

- Grunneierlag/
Vald og Hele
området
  - Hele området (e)
    - gj = 19.41, cv = 14.85
    - 2003 = 18.92

Prosentvis ku

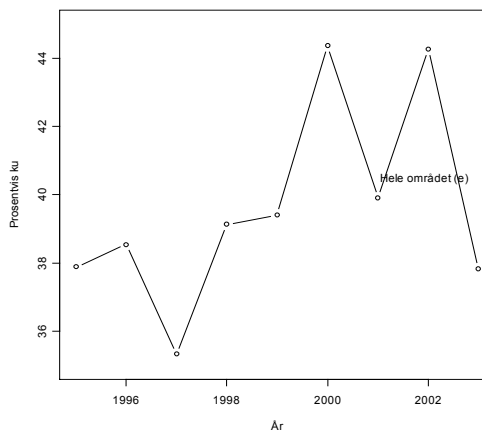
- Kommune
  - Evenes (a)
    - gj = 38.88, cv = 5.62
    - 2003 = 40.36
  - Narvik (b)
    - gj = 41.05, cv = 10.12
    - 2003 = 44.02

Forts.

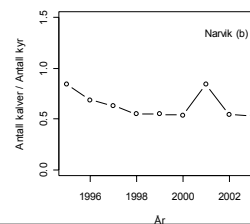
Prosentvis ku

- Grunneierlag/
Vald og Hele
området
  - Hele området (e)
    - gj = 39.63, cv = 7.46
    - 2003 = 37.84

Antall kalver per ku

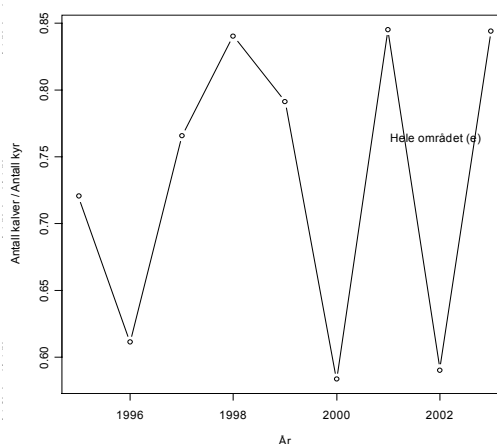
- Kommune
  - Evenes (a)
    - gj = 0.79, cv = 11.79
    - 2003 = 0.93
  - Narvik (b)
    - gj = 0.63, cv = 20.28
    - 2003 = 0.54

Forts.

Antall kalver per ku

- Grunneierlag/
Vald og Hele
området
  - Hele området (e)
    - gj = 0.73, cv = 15.14
    - 2003 = 0.84

Oppsummering

Parameter	2003 (tr.)	Forslag	Påvirker
Antall elg jaktdagsverk ⁻¹	0.39 (-)	(+)	uttak
Prosentvis okse	18.92 (-/v)	(+)	rekruttering
Prosentvis ku	37.84 (v)	(-)	—
Antall kyr okse ⁻¹	2.00 (+)	<1.5 (-)	rekruttering
Antall tvillingkalver ku ⁻¹	0.59 (v)	(+)	rekruttering
Antall kalver ku ⁻¹	0.84 (v)	(+)	rekruttering

Takk til

- Åshild Ønvik Pedersen
- Stein-Erik Eilertsen
- Geir Elvebakk
- Fylkesmannen i Nordland
- Kai Mathisen

Bibliografi

- Anderson, D. R. 2001. The need to get the basics right in wildlife field studies. *Wildlife Society Bulletin* 29(4):1294-1297.
- Ericsson, G. & K. Wallin. 1999. Hunter observations as an index of moose (*Alces alces*) population parameters. *Wildlife Biology* 5(3):177-185.
- Calvallini, P. 1994. Faeces count as an index of fox abundance. *Acta Theriologica* 39(4):417-424.
- Post, E. & N. C. Stenseth. 1999. Climatic variability, plant phenology, and northern ungulates. *Ecology* 80(4):1322-1339.
- R Development Core Team 2003. R: a language and environment for statistical computing 1.8.1. R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria.
- Schwarz, C.J. & Seber, G. A. F. (1999) Estimating Animal Abundance: Review III. *Statistical Science* 14, pp. 427-456.
- Solberg, E. J. & B.-E. Sæther. 1999. Hunter observations of moose *Alces alces* as a management tool. *Wildlife Biology* 5(2):107-117.
- Wilson, G. J. & R. J. Delahay. 2001. A review of methods to estimate abundance of terrestrial carnivores using field signs and observation. *Wildlife Research* 28:154-164.